

FESTIVAALIEN SAAVUTETTAVUUS

Kooste pirkanmaalaisten festivaalien saavutettavuussuunnittelusta 2015

16.12.2015

TOTEUTTAJA:

Jenni Arjoranta
Marko Salonen

TILAAJA:

Sisällysluettelo

Johdanto	1
Toteutustavat.....	1
Kehittämissuositukset	3
LIITE 1. Alkuinfo / motivointiviesti.....	5
LIITE 2. Alkutaustoituksessa käytetty verkkokyselylomake.....	7
LIITE 3. Saavutettavuussuunnitteluun osallistuneet Pirfestin jäsenfestivaalit.....	17

Johdanto

Pirfestin jäsenfestivaalin saavutettavuutta kehitettiin 4-11/2015 tarjoamalla kaikille Pirfestin jäsenfestivaaleille tapahtumakohtaista saavutettavuuskartoitusta ja -suunnittelua. Tampere Guitar Festivalin kannatusyhdistys ry vastasi saavutettavuus selvityksien toteuttamisesta. Projektin toteuttajina toimivat TGF ry:n puolelta Jenni Arjoranta ja Marko Salonen. Hanketta toteutettiin opetus- ja kulttuuriministeriön tuella.

Tämä loppuraportti käsittelee yhteenvetomaisesti hankkeen kokonaistoteutusta sekä esittää suunnitteluprosessin kautta muodostuneita saavutettavuuden kehittämisehdotuksia.

Toteutustavat

Saavutettavuus ymmärrettiin tässä toimeksiannossa laaja-alaisesti eri ihmisryhmien huomioimiseksi siten, että sen avulla voidaan jäsentää esteettömyyden lisäksi palveluiden ja viestinnän osa-alueita. Kulttuurifestivaalin näkökulmasta kyse on erilaisten ihmisryhmien huomioimista niin, että kaikilla on mahdollisimman hyvät osallistumis-, työskentely- ja esiintymismahdollisuudet.¹ Saavutettavuus edistää yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutumista.

Tapahtumakohtaisesti saavutettavuutta päätettiin jäsentää seitsemällä eri ulottuvuudella. Näin huomiota kiinnitettiin festivaalin: 1) strategiseen työskentelyyn (asenteet, johtaminen, suunnittelu, päätöksenteko), 2) sosiaalisten ja -kulttuuristen ryhmien huomioimiseen 3) viestintään, 4) hinnoitteluun, 5) asiakaspalveluun ja lipunmyyntiin, 6) tapahtumapaikkoihin ja -tiloihin, sekä 7) ohjelmatarjontaan. Jokaiselle suunnitteluun osallistuvalla festivaalilla rakennettiin näiden ulottuvuuksien varassa etenevä kirjallinen saavutettavuussuunnitelma.

Projekti startattiin tiedottamalla Pirfestin jäsenfestivaaleja suunnittelun toteuttamisprosessista sekä aikataulutuksesta (huhtikuu–toukokuu 2015). Samalla tapahtumia sitoutettiin osallistumaan

¹ Saavutettavuuskartoituksia, -suunnitelmia ja -toimenpiteitä on aiempina vuosina tehty runsaasti julkishallinnollisten toimijoiden ja kulttuurilaitosten toimintaa tukemaan. Tätä tukee myös esimerkiksi opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma (2006–2010) taiteen ja kulttuurin saavutettavuuden kehittämiseksi, jossa saavutettavuutta rakennettiin taide- ja kulttuuripalveluiden keskeiseksi osaksi (OKM 2014: *Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus. Loppuraportti*. Opetus- ja kulttuuriministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2014:15). Festivaalien saavutettavuustietoisuutta on kasvattanut esimerkiksi kulttuuria kaikille palvelun koulutus- ja julkaisutoiminta (Kaartinen, Sini & Linnapuomi, Aura 2015: *Tapahtumia kaikille! Opas saavutettavan kulttuurifestivaalin järjestämiseen*. Kulttuuria kaikille -palvelun julkaisu 1/2015).

oman toimintansa saavutettavuuden kehittämiseen (ks. liite 1). Niitä tapahtumia, jotka eivät keväällä aloittaneet prosessin toteuttamista, kontaktoitiin uusiksi syksyn kuluessa.

Itse suunnittelu toteutettiin toteuttajan ja festivaaliorganisaation välisenä kolmivaiheisena prosessina. Ensimmäisessä vaiheessa festivaali täytti itsearviointilomakkeen verkossa (liite 2), jolla kartoitettiin festivaalin saavutettavuuden nykytilannetta. Toisessa vaiheessa lomakkeen vastauksia syvennettiin tapaamisessa, jossa keskusteltiin saavutettavuuden tavoitteista ja konkreettisista toimenpiteistä festivaalin näkökulmasta. Tapaamista ennen (/sen aikana) aikana syvennyttiin myös festivaalin viestintään markkinointimateriaalien ja kotisivujen kautta. Näiden keskusteluiden pohjalta laadittiin kirjallinen suunnitelmarunko, jonka pohjalta kukin festivaali täsmensi käytännön toimia tavoitteiden saavuttamiseksi.

Suunnittelun viimeisessä, kolmannessa vaiheessa, hiottiin toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi. Tämän prosessin lopputuloksena jokaiseen saavutettavuussuunnitelmaan kirjattiin festivaalin nykytila, tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset. Toimenpiteet jaoteltiin pääsääntöisesti kolmelle vuodelle. Näin saavutettavuuden kehittäminen on ymmärrettävissä prosessimaiseksi ja tavoitteelliseksi toiminnaksi. Kirjalliseen suunnitelmaan on mahdollista palata vuosittain ja organisaatio voi itse arvioida toimintansa kehittymistä.

Hankkeen alkaessa Pirfestin jäsenenä oli 37 festivaalia. Suunnittelun tavoitteena oli tavoittaa kaikki festivaalit. Useiden motivointipositivien ja yhteydenottojen jälkeen suunnitteluprosessiin lähti mukaan reilut puolet tapahtumista, eli yhteensä 23 festivaaliorganisaatiota (ks. liite 3). Vaikutti siltä, että opetus- ja kulttuuriministeriön festivaalituen piirissä aiempina vuosina olleet tapahtumat olivat motivoituneimpia tekemään oman saavutettavuussuunnitelman. Muut tapahtumaorganisaatiot eivät kertoneet syitä osallistumattomuudelleen.

Aiempi tehty saavutettavuussuunnitelma taikka omaa toimintaa suoranaisesti sivuava suunnitelma oli olemassa kahdella prosessissa mukana olleella festivaalilla (Pentinkulman päivät, Tampere Guitar Festival). Näiden tapahtumien suhteen suunnittelukeskustelut etenivät syventämällä, uudistamalla ja päivittämällä jo olemassa olevia suunnitelmia.

Suunnittelun aikana osa tapahtumista pyysi suunnittelun toteuttajia osallistumaan itse festivaalitapahtumaan ja tekemään konkreettisia havaintoja tapahtumapaikan esteettömyydestä, asiakaspalvelun sekä opasteiden toimivuudesta. Alkuperäiseen toimeksiantoon ei tällaista (kokemus)asiantuntijakäyntiä sisältynyt. Kaikkiin esitettyihin pyyntöihin kuitenkin empimättä suostuttiin ja se teki näiden tapahtumien kanssa tehdystä suunnittelusta käytännönläheisempää (Tanssimania/Pispalan sottiisi, Tapsan Tahdit, Työväen Musiikkitapahtuma, Tampere Guitar Festival, Mäntän kuvataideviikot).

Työskentely suunnitteluprosessiin osallistuneiden festivaalien kanssa eteni aikataulutetusti ja tuottoisasti siten, että lopputuotoksena 24 pirkanmaalaisella festivaalilla valmistui oma saavutettavuussuunnitelma.

Kehittämisehdotukset

Festivaalien kanssa käydyissä keskusteluissa tuli ilmi monia suunnitelmiin kirjaamattomia tekijöitä, joissa festivaalien järjestelytoimenpiteet ovat samankaltaisten haasteiden edessä. Tässä listauksessa nuo haasteet on koostettu kehittämisehdotuksiksi, joihin esimerkiksi Pirfest voisi festivaaleja yhdistävänä toimijana paneutua.

1. Moni festivaaleista järjestetään vuokratuissa tapahtumajärjestelytiloissa. Festivaalien kokemus on, että tällöin paikkojen saavutettavuuteen on vaikea vaikuttaa. Ainoa kehittämistapa, johon suoranaisesti voi itse vaikuttaa, on tällöin tiedottaminen / asiakaspalvelu. Käytännössä tapahtumapaikkojen kulkureiteistä, parkkitiloista, invavessoista, induktiosilmukoista, valaistuksesta yms. on silti paikkakohtaisesti huonosti tietoa tarjolla – jollei sitten osaa itse kysyä. Siitä, miten eri tilojen turvallisuussuunnitelmissa huomioidaan toimimisehdotukset, ei myöskään ole tietoa. Merkittävänä huomiona voi pitää sitä, että tämä koskee yhtä lailla isoja ja vakituisesti käytettäviä paikkoja (esim. Tampereella Pakkahuone, Tampere-talo.) Pirfest voisi vaikuttaa siihen, että vähintäänkin kuntien / kaupunkien omassa hallinnassa olevista tiloista vaadittaisiin tehtäväksi paikkakohtaiset kartoitukset ja infopaketit, jotka sitten olisivat paikkojen vuokraajilla / festivaaleilla käytössään heti vuokrauksesta sovittaessa.
2. Suurin yhteinen haaste festivaaleilla näyttää olevan saavutettavan viestinnän kehittäminen. Tapahtumapaikkojen esteettömyydestä festivaalit kertovat esimerkiksi hyvin harvoin. Tähän voisi kiinnittää huomiota yksittäisten festivaalien oman toiminnan lisäksi tukemalla jäsenfestivaalien viestintätöitä. Näin saavutettavuusviestintä voisi tulla osaksi myös sellaisten festivaalien toimintaa, jotka eivät nyt osallistuneet suunnitteluprosessiin.
3. Moni festivaaleista kokee, että vaihtuvien vapaaehtoistyöntekijöiden / henkilöstön perehdyttämisen saavutettavuuden suhteen haasteelliseksi. Voisiko Pirfest tukea yhteisesti festivaalien vapaaehtoisten briefausta esim. rakentamalla ja tarjoamalla 1/2h-1h mittaisia "koulutuspaketteja" jäsenfestivaaleilleen?
4. Festivaalien asiakaspalautteen keruu ja sen analysointi on ilmiselvästi vähentynyt tai vaikeutunut sen jälkeen kun Pirfest lopetti sen tukemisen. Osa festivaaleista toivoisi yhteisen palautteen keruulle jatketta.

5. Festivaalijärjestäjät vakuuttavat avoimuutta ja haluaan työskennellä yhdessä eri järjestötoimijoiden kanssa rakentaakseen monipuolista tapahtumaa. Samanaikaisesti nykyiset yhteistyösuhteet saattavat olla rajoittuneita. Voisiko Pirfest välittää esim. vammaisjärjestöille viestiä siitä, että myös he rohkeammin voisivat ja osaisivat tehdä aloitteita tapahtumajärjestäjien suhteen? Jo eri yhteystietojen ja mahdollisten kiinnostuksen kohteiden välittämisessä eri suuntiin voisi Pirfest toimia linkkinä. Esim. Tampereen seudun näkövammaiset ry on selkeästi kiinnostunut yhteistyöstä Pirfestin kanssa.
6. Festivaalien vuokraamat bajamajat ovat eri toimittajienkin kautta tilattuna osoittautuneet ongelmallisiksi. Istuin liian matalalla, käsidesi liian korkealla, osaan ei sovi avustaja sisälle, pimeitä illalla/yöllä. Voisiko Pirfest suurempana toimijana (esim. yhteistyössä Finland Festivalin kanssa) vaikuttaa niiden kehittämiseen?
7. Jotta saavutettavuuden kehittäminen ei jäisi kertaprojektiksi, kannattaa harkita jatkoprojektia muutaman vuoden päästä. Missä on kehitytty, missä ei? Samalla voisi päivittää nyt tehtyjä suunnitelmia. Tällöin esimerkiksi tapahtumavierailut kaikissa tapahtumissa auttaisivat luomaan kokonaisvaltaisemman näkemyksen siitä, miten asiat tehdään käytännössä ja sen seurauksena voisi muotoutua laajempia kehitysehdotuksia.
8. Festivaalit kaipaavat jotain tunnustusta sille, että edistävät saavutettavuutta. Voisiko luoda esimerkiksi Pirfestin oman "saavutettava tapahtuma" -leiman merkiksi siitä, että festivaali on kiinnittänyt asiaan huomiota ja verkkosivuilla kuvake/linkki, josta pääsisi Pirfestin sivuilla olevaan infoon siitä, mitä leima tarkoittaa.
9. Alussa osa festivaaleista asennoitui ennakkoluuloisesti suunnittelua kohtaan: "turhaa ajanhukkaa". Lopussa nämäkin festivaalit pitivät keskusteluita ja suunnitteluprosessia hyvänä avauksena oman tapahtumansa kehittämiseksi. Kaikkein jäsenfestivaalien osallistumisprosentti voisi saavutettavuussuunnittelussa olla toisella kertaa suurempi, jos toteutettaisiin pidempiaikaista ja laajempaa ennakkotiedotusta. Tutustumisvierailut muihin saavutettavuutta huomioineisiin tapahtumiin saattaisivat myös levittää käsitystä siitä, mitä kaikkea saavutettavuus pitää sisällään.

LIITE 1. Alkuinfo / motivointiviesti

PIRKANMAAN FESTIVAALIT / SAAVUTETTAVUUSSUUNNITTELU 2015

Pirfestin jäsenfestivaaleille tehdään saavutettavuussuunnitelmat vuoden 2015 aikana.

Mikä saavutettavuus?

Festivaalien osallistajat ovat yksilöitä sekä erilaisten ryhmien jäseniä. Festivaalin saavutettavuus tarkoittaa sitä, että osallistuminen ja elämyksien saaminen tehdään mahdollisimman monenlaisille yleisöille mahdolliseksi. Saavutettavuuden kannalta huomion kohteina ovat tapahtuman viestintä, hinnoittelu, asiakaspalvelu/lipunmyynnin toimivuus, tapahtuma-alue ja tilat, ohjelmatarjonta, organisaation strateginen työskentely ja moninaisuusnäkökulmien huomioiminen.

Miksi?

Saavutettavuussuunnittelu antaa lisätyökaluja tapahtuman kehittämiseksi. Parhaimmillaan se luo tehokkaampaa viestintää, auttaa uusien kävijäryhmien tavoittamisessa sekä edistää asiakaspalvelun sujuvuutta.

Useiden tapahtumarahoittajien (esim. OKM, Tampereen kaupunki) arviointikriteereissä painotetaan tapahtuman saavutettavuutta. Suunnitelma ja mahdolliset konkreettiset toimenpiteet saavutettavuuden edistämiseksi ovat hakemuksissa eduksi.

Miten?

Saavutettavuussuunnittelun tavoitteena on tehdä jokaiselle festivaalille yksilöllisesti räätälöity ja toteuttamiskelpoinen suunnitelma. Suunnitelmat tehdään festivaalien ja hankkeen vetäjien välisenä vuoropuheluna. Suunnitelmassa 1) kartoitetaan festivaalien nykytila, 2) listataan muutostoiveet ja kehitystavoitteet sekä 3) rakennetaan tapahtumalle sopivia saavutettavuuspolkuja. Toteuttamiskelpoisia suunnitelmista tulee, kun jokainen tapahtuma itse paneutuu sen tekemiseen.

Milloin?

Toteutus starttaa huhtikuussa avattavalla nykytilanteen kartoituskyselyllä (verkkopohjainen), jonka jälkeen projektin vetäjät sopivat jokaisen festivaalin kanssa oman etenemisaikataulun. Osalla festivaaleista konkreettista suunnittelua tehdään loppukevään/alkukesän aikana, osalla suunnitelmia tehdään syksyllä. Kaikki suunnitelmat viimeistellään loppusyksystä.

Mitä festivaalilta odotetaan?

Pirfest kustantaa suunnittelun vetämisen ja suunnitelmien viimeistelyn. Sisältö on kiinni festivaaleista. Käytännössä jokaisen festivaalin on syytä nimetä yhteyshenkilö, joka sitten vastaa tapahtuman saavutettavuuden edistämisestä ja suunnittelusta. Hankkeen vetäjät kommunikoivat ja tapaavat yhteyshenkilön (toki muidenkin osallistuminen on kannattavaa) kanssa suunnitelmien tekemiseksi.

Suunnitelmien tekeminen vie jonkin verran aikaa, muttei edellytä muita resursseja.

Kuka vastaa?

Suunnittelun vetäjinä toimivat: Jenni Arjoranta (jenni.arjoranta@gmail.com, 041-4662 349) ja Marko Salonen (marko@tgf.fi, 0400-506 798)

LIITE 2. Alkutaustoituksessa käytetty verkkokyselylomake

(kyselylomake: Arjoranta, Jenni & Marko Salonen, pohjana Kaartinen & Linnapuomi 2015)

Onko tapahtuma ja sen henkilöstö sitoutunut saavutettavuuden ja moninaisuuden huomioimiseen?

Kyllä Ei

Pyritäänkö tapahtuman järjestämisessä asenneilmapiiriin, joka on avoin erilaisuudelle ja vähemmistöjen huomioimiselle?

Kyllä Ei

Onko ulkopuolinen asiantuntija kartoittanut tapahtuman saavutettavuutta?

Kyllä Ei

Onko tapahtumalla saavutettavuus- ja/tai moninaisuussuunnitelma?

Kyllä Ei

Onko saavutettavuutta ja moninaisuutta edistävät toimenpiteet otettu mukaan toiminnan suunnitteluun ja seurantaan, myös talousarvioihin?

Kyllä Ei

Tehdäänkö toiminnan suunnittelun ja toteutuksen eri vaiheissa yhteistyötä sidosryhmien, myös saavutettavuusalan asiantuntijoiden ja kokemusasiantuntijoiden, kuten toimimisesteisten henkilöiden, kanssa?

Kyllä Ei

Voivatko tapahtuman asiakkaat osallistua tapahtuman kehittämiseen sekä keskusteluun esitystarjontaan liittyvistä valinnoista?

Kyllä Ei

Onko henkilökunnan osaamista kehitetty saavutettavuuteen ja moninaisuuteen liittyvien koulutusten avulla?

Kyllä Ei

Onko tapahtumalla nimetyt vastuhenkilöt saavutettavuuteen liittyen?

Kyllä Ei

Tarjotaanko asiakkaille mahdollisuutta antaa kommentteja ja palautetta monilla eri tavoilla?

Kyllä Ei

Kuivaille ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää vastauksiasi.

Tuodaanko viestinnässä ja tapahtumapaikalla aktiivisesti esiin, että jokainen on tervetullut, ja että syrjintää ei sallita?

Kyllä Ei

Onko kaikkien ammattiryhmien palkkaamisessa ja vapaaehtoisten valinnassa moninaisuuden huomioiminen osa menettelytapoja?

Kyllä Ei

Onko hakijoiden kohdalla mahdollista soveltaa tavoitteellista rekrytointia työhönoton yhteydessä? esim. vaatimusten soveltaminen kielitaidon, koulutustaustan tai aiemman kokemuksen osalta

Kyllä Ei

Onko kaikilla henkilökuntaan kuuluvilla yhdenvertaiset mahdollisuudet työssä kehittymiseen?

Kyllä Ei

Kuunnellaanko suunnitteluvaiheessa kaikkien festivaalin tuotantoryhmään kuuluvien näkemyksiä sisältövalinnoista?

Kyllä Ei

Tehdäänkö ohjelmatarjonnan suunnittelussa ja toteutuksessa yhteistyötä erilaisten väestöryhmien, kuten kulttuuri- ja kielivähemmistöjen, vammaisryhmien ja seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kanssa?

Kyllä Ei

Otetaanko ohjelmatarjonnan valitsemisessa ja työstämisessä huomioon moninaisuusnäkökulmia?

Kyllä Ei

Tehdäänkö aktiivisesti työtä sen eteen, että ohjelmatarjonnassa vältetään esimerkiksi vähemmistöihin liittyvien ennakkoluulojen ja stereotyyppien vahvistamista?

Kyllä Ei

Tekeekö tapahtuma osallistavaan kasvatukseen pyrkivää yhteistyötä (esimerkiksi koulujen kanssa)?

Kyllä Ei

Onko asiakkaille, työntekijöille ja esiintyjille tarjolla tilaa, jota voi käyttää hiljentymiseen ja tarpeen vaatiessa myös rukoilemiseen?

Kyllä Ei

Kuvaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää vastauksiasi.

Ovatko käytetyt viestintämateriaalit visuaalisesti selkeitä?

Kyllä Ei

Onko viestinnässä käytetty kieli selkeää ja ymmärrettävää?

Kyllä Ei

Ovatko tapahtuman yhteystiedot helposti saatavilla ja löydettävissä (esim. verkkosivut)?

Kyllä Ei

Ovatko tapahtumasisältöjen tiedot helposti löydettävissä ja ymmärrettävissä?

Kyllä Ei

Käytetäänkö viestinnässä monipuolisesti erilaisia tiedotusväyliä?

Kyllä Ei

Kohdennetaanko tiedotusta myös suoraan erilaisille vähemmistöryhmille, kuten vammais-, kieli- ja kulttuurivähemmistöjen järjestöille sekä muille moninaisuutta edustaville tahoille?

Kyllä Ei

Tapahtuman esteettömyydestä ja saavutettavuudesta kerrotaan symbolien ja tekstien avulla:

Valitse sopivat vaihtoehdot.

verkkosivuilla

esitteissä

tapahtumapaikalla

Muu:

Annetaanko verkkosivuilla, esitteissä ja muussa viestintämateriaalissa yhteystiedot henkilölle, jolta voi kysyä lisätietoja tapahtuman saavutettavuudesta?

Kyllä Ei

Onko viestinnässä käytetty useita eri kieliä, myös selkokieltä ja viittomakieltä?

Kyllä Ei

Onko verkkosivut toteutettu teknisesti esteettömästi?

Kyllä Ei

Mukautuvatko tapahtuman verkkosivut niitä käyttävän laitteen mukaan?

Skaalautuvuus esim. älypuhelimelle, tabletille, tietokoneelle

Kyllä Ei

Onko verkkosivuille teetetty esteettömyystestaus?

Kyllä Ei

Kuuaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää vastauksiasi.

Onko tapahtuma-alueella selkeitä opasteita, jotka on varustettu symbolikuvin ja tekstein?

Kyllä Ei

Onko opastinjärjestelmä johdonmukainen ja katkeamaton?

Kyllä Ei

Ovatko opasteet hyvin valaistuja?

Kyllä Ei

Ovatko opasteet helposti luettavissa niin seisoma- kuin istumakorkeudelta?

Kyllä Ei

Onko tapahtuma-alueella pääopaste?

Kyllä Ei

Onko kävijöille tarjolla mukaan otettavia tapahtuma-alueen opaskarttoja?

Kyllä Ei

Onko tapahtuman verkkosivuilla tarjolla sanakarttaa eli äänireittikarttaa?

Sanakartta palvelee näkövammaisia kävijöitä ja siinä on sanallisia neuvoja tapahtuman olennaisten palvelujen löytämisestä ja sijainnista.

Kyllä Ei

Käytetäänkö kuulutuksissa eri kieliä?

Kyllä Ei

Ovatko kuulutusten sisällöt tarjolla myös tekstinä esimerkiksi mahdollisilla näytöillä (ns. screeneillä) tai paperilla?

Kyllä Ei

Onko tietoa tarpeen mukaan tarjolla myös pistekirjoituksella?

Kyllä Ei

Onko paikan päällä tarjolla tunnusteltavaa tapahtuma-alueen ja -tilojen ja niitä ympäröivien katujen kohokarttaa, joka palvelee näkövammaisia kävijöitä?

Kyllä Ei

Tiedotetaanko ohjelmiston esityksissä mahdollisesti olevista kovasta äänentasosta, vilkkuvista valoista, savusta tai voimakkaista tuoksuista etukäteen?

Kyllä Ei

Kuuaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää vastauksiasi.

Onko lippujen hintoja porrastettu (alennuksia esimerkiksi opiskelijoille, työttömille ja eläkeläisille)?

Kyllä Ei

Onko perheille tarjolla perhelippu? (Esimerkiksi kaksi aikuista, kaksi lasta.)

Huom. perhelippuun ei saa sisältyä vanhempien sukupuoleen kohdistuvia rajoituksia

Kyllä Ei

Onko tapahtumassa ajankohtia tai ohjelmasisältöjä, joihin on maksuton pääsy kaikille?

Kyllä Ei

Myönnetäänkö ryhmille, myös pienryhmille (esim. alle 8 hlö), alennusta?

Kyllä Ei

Tarjotaanko vapaalippuja esimerkiksi henkilöille, jotka ovat taloudellisesti heikommassa asemassa?

Kyllä Ei

Pyritäänkö myymättömiä lippuja saamaan käyttöön eri tavoin, esimerkiksi tarjoamalla niitä tietyille ryhmille?

Kyllä Ei

Huolehditaanko siitä, että toimimisesteisten henkilöiden avustajien ja tulkkien sisäänpääsy on aina maksuton?

Kyllä Ei

Onko oheispalvelujen kuten ravintoloiden, kahviloiden ja oheistuotteiden hinnoittelussa huomioitu myös pienituloisia henkilöitä?

Kyllä Ei

Kuuaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää vastauksiasi.

Onko lippujen hankkimiseen tarjolla erilaisia vaihtoehtoja, kuten puhelinmyynti, verkkomyynti ja fyysiset myyntipisteet?

Kyllä Ei

Voiko kaikkia lipputyyppejä, myös erilaisia alennus- ja erikoislippuja (kuten pyörätuolipaikat) hankkia kaikista lipunmyyntikanavista?

Kyllä Ei

Onko mahdollinen lippuverkkokauppa teknisesti esteetön?

Esimerkiksi sivusto on luettavissa näkövammaisten henkilöiden käyttämällä apuvälineillä, kuten ruudunlukuohjelmilla.

Kyllä Ei

Ovatko mahdolliset lippujen fyysiset myyntipisteet esteettömiä?

Kyllä Ei

Jos lipunmyynti on ulkoistettu, onko huolehdittu, että lipunmyynnissä tunnetaan tapahtuman saavutettavuustiedot?

Kyllä Ei

Onko tapahtuma-alueella ja -tiloissa yleisavustajia (vakuutuksen piirissä olevia avustamiseen koulutettuja vapaaehtoisia henkilöitä), jotka voivat avustaa kävijöitä erilaisissa yleisissä asioissa?

Kyllä Ei

Onko tapahtuman ohjelmatarjonnan ajankohdissa monipuolisuutta, kuten esimerkiksi päivänäytöksiä?

Kyllä Ei

Onko asiakaspalveluhenkilökunta varautunut käyttämään eri kieliä ja erilaisia kommunikaatiotapoja (esimerkiksi paperille kirjoittaminen)?

Kyllä Ei

Onko henkilökunta tietoinen tapahtuma-alueen ja -tilojen esteettömyysratkaisuista sekä tapahtuman saavutettavuutta edistävästä palveluista? Osataanko niitä tuoda esiin ja tarjota asiakkaille?

Kyllä Ei

Onko lipunmyynti- ja infopisteessä lainattavissa apuvälineitä kuten rollaattoreita, pyörätuoleja, kävelykeppejä, mukaan otettavia tuoleja ja lastenrattaita?

Kyllä Ei

Onko lipunmyynti- ja infopisteeseen, katsomoihin tai niiden osiin sekä esiintymislavoille asennettu induktiosilmukka?

Induktiosilmukka on apuväline, jolla tietyn äänilähteen ääni välittyy suoraan kuulokojeeseen, sulkien pois häiritsevät taustääänet.

Kyllä Ei

Kuuaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää vastauksiasi.

INDUKTIOSILMUKKA JATKOKYSYMYKSET

Onko asiakaspalveluhenkilökunta koulutettu lipunmyynti- ja infopisteessä mahdollisesti olevan induktiosilmukan tai vastaavan kuulon apuvälineen käyttöön?

Kyllä

Ei

Kerrotaanko mahdollisesta induktiosilmukan tai vastaavan laitteiston käyttömahdollisuudesta symbolilla?

Kyllä

Ei

Onko henkilökunta tietoinen katsomossa mahdollisesti olevasta induktiosilmukasta tai muusta vastaavasta kuulon apuvälineestä siten, että osaa tarvittaessa tarjota asiakkaalle kuuloympäristön kannalta parhaiten toimivan paikan?

Kyllä Ei

Ovatko induktiosilmukan tai vastaavan laitteiston käyttöohjeet helposti henkilökunnan saatavilla?

Kyllä Ei

Pidetäänkö induktiosilmukkaa tai vastaavaa laitteistoa päälle kytkettynä ja huolletaanko se säännöllisesti?

Kyllä Ei

Kerrotaanko katsomossa mahdollisesti olevasta induktiosilmukasta tai vastaavasta laitteistosta symbolilla?

Kerrotaanko lisäksi silmukan tai vastaavan laitteiston kuuluvuusalue?

Kyllä Ei

JATKO ASIAKASPALVELU

Järjestääkö tapahtuma ohjelmaa myös muualla kuin tapahtuma-alueella ja -tiloissa? Jalkautuuko tapahtuma esimerkiksi erilaisiin laitoksiin?

Kyllä Ei

Onko tarjolla erilaisia ryhmille suunnattuja palveluja kuten taiteilija- tai esiintyjätapaamisia, ryhmäopastuksia ja työpajoja?

Kyllä Ei

Varataanko mahdollista kaikille katsojille näkyvää kielensisäistä tekstitystä seuraaville katsojille paikkoja, joista on mahdollisimman hyvä näkyvyys sekä tekstitykseen että lavalle? Huolehdataanko siitä, että lipunmyyntihenkilökunta on tietoinen em. paikoista?

Kyllä Ei

Varataanko mahdollista viittomakielistä tulkkausta seuraaville katsojille paikkoja, joista on mahdollisimman hyvä näkyvyys sekä tulkkeihin että lavalle? Huolehdataanko siitä, että lipunmyyntihenkilökunta on tietoinen em. paikoista?

Kyllä Ei

Varataanko mahdollista kaikille katsojille näkyvää kirjoitustulkkausta seuraaville katsojille paikkoja, joista on mahdollisimman hyvä näkyvyys sekä kirjoitustulkkaukseen että lavalle? Huolehdataanko siitä, että lipunmyyntihenkilökunta on tietoinen em. paikoista?

Kyllä Ei

Voiko tapahtuman aukioloajoissa (esimerkiksi mahdollisen näyttelytoiminnan osalta) joustaa? Onko mahdollista tutustua tapahtuman tarjontaan silloin, kun paikalla ei ole muita kävijöitä?

Kyllä Ei

Voiko avustaja- tai opaskoiran kanssa valita paikan siten, että koira on käyttäjänsä välittömässä läheisyydessä, tai onko koira mahdollista jättää turvalliseen paikkaan esityksen ajaksi?

Kyllä Ei

Voiko tapahtumaan osallistua yhdessä vapaaehtoisen kulttuuriluotsin/-kaverin tai vastaavan kanssa?

Yleensä vapaaehtoiselle luotsille/kaverille tms. tarjotaan maksuton sisäänpääsy ja hänen kanssaan osallistuvalla kävijällä edullinen pääsylippu.

Kyllä Ei

Kuvaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää vastauksiasi.

Yksittäisiä konsertteja oppilaitoksissa. Varala-opisto, voionmaan opisto.

Reaaliaikainen tulkkaus tiivistyy muutaman konsertin kuvailutulkkaukseen.

Runsaasti työpajoja ja luentoja pääartistien vetämänä.

Onko käyttämäne tapahtuma-alue / paikka?

Valitse sopivimmat

Omassa omistuksessa / hallinnassa

Vuokrattu tapahtuman käyttöön

Rakennettu yksinomaan tapahtumaa varten

Muu:

Voiko tapahtuma-alueelle saapua monin eri tavoin kuten julkisella liikenteellä, taksilla, henkilöautolla ja polkupyörällä?

Kyllä Ei

Onko tapahtuma-alueen sisäänkäynnin luona auton pysähtymispaikka saattavalle liikenteelle?

Kyllä Ei

Onko tapahtuma-alueen esteettömän sisäänkäynnin lähellä esteettömiä asianmukaisin tunnuksin varustettuja ja maksuttomia autopaikkoja?

Kyllä Ei

Onko esteettömiltä autopaikoilta tapahtuma-alueelle johtava reitti esteetön?

Kyllä Ei

Onko tapahtuma-alueelle esteetön sisäänkäynti?

Kyllä Ei

Mikäli tapahtuma-alueen pääsisäänkäynti ei ole esteetön, onko reitti esteettömälle sisäänkäynnille merkitty selkeillä opasteilla?

Kyllä Ei

Esteetön liikkuminen (koskee tapahtuma-alueelle saapumiseen liittyviä alueita ja tiloja, kaikkia yleisötiloja, esiintymislavoja sekä henkilökunnan ja esiintyjien tiloja):

Valitse sopivat vaihtoehdot.

ovien kulkuaukkojen leveys on vähintään 85 cm

ovien vetimet, ovenavauspainikkeet ja ovikellot sekä -puhelimet on sijoitettu 85–110 cm maan

korkeudesta

kulkuväylät ovat riittävän leveät (pyörätuolin kääntymissäde 150cm)

kulkuväylien pintamateriaalit ovat kovia, tasaisia ja märkänäkin luistamattomia

mahdollisten kynnysten korkeus on enintään 2 cm

ovet ovat kevyesti avattavia tai automaattisesti aukeavia

mahdolliset luiskat ovat riittävän loivia (vähemmän kuin 8 %)

yli 100 cm tasoeroissa on hissi tai porrastostin

hissi on riittävän tilava ja esteetön

Onko tapahtuma-alueella tarjolla tasaisin väliajoin levähdyspaikkoja, myös erikorkuisia penkkejä, joissa on selkä- ja käsinojat?

Kyllä Ei

Ovatko palvelupisteet kuten lipunmyynti- ja infopiste suunniteltu siten, että pöytätasot ovat 75–80 cm korkeudella ja niiden alla on vapaata polvitilaa vähintään 67 cm?

Kyllä Ei

Onko lipunmyynti- ja infopiste sijoitettu esteettömän sisäänkäynnin läheisyyteen esteettömään paikkaan?

Kyllä Ei

Kuvaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää antamiasi vastauksia

Onko sekä tapahtuman kävijöille että henkilökunnalle tarjolla esteettömiä ja sukupuolineutraaleja wc-tiloja?

Sukupuolineutraali wc-tila huomioi sukupuoli-identiteettien moninaisuuden ja mahdollistaa vammaiselle henkilölle vastakkaista sukupuolta olevan avustajan.

Kyllä Ei

Onko ulkoilmatapahtuman alueella siirrettävää wc-tilaa, jonka mitat ovat mahdollisimman lähellä esteettömän wc:n ohjeistuksia?

Kyllä Ei

Onko tapahtuman esiintyjille ja henkilökunnalle tarjolla esteettömiä ja sukupuolineutraaleja pukeutumis- ja peseytymistiloja?

Kyllä Ei

Onko katsomoissa esteettömiä pyörätuolipaikkoja tarpeeksi?

Katsomossa olisi hyvä olla vähintään kaksi pyörätuolipaikkaa 60 istuinpaikkaa kohden.

Kyllä Ei

Onko katsomoiden eri osissa useita valinnaisia esteettömiä pyörätuolipaikkoja?

Kyllä Ei

Onko esteettömien pyörätuolipaikkojen läheisyydessä maadoitettuja pistorasioita (esimerkiksi sähköpyörätuolia tai hengityskonetta varten)?

Kyllä Ei

Onko esteettömien pyörätuolipaikkojen yhteydessä tilaa tai istuinpaikka myös avustajalle?

Kyllä Ei

Onko seisomakatsomoissa tarjolla pyörätuolia käyttäville asiakkaille tarkoitettu, luiskalla varustettu katsomokoroke?

Kyllä Ei

Onko katsomoissa siirrettäviä istuimia tulkeille ja muille tarvitseville?

Kyllä Ei

Onko tarjolla istuinkorokkeita niille, jotka muuten eivät näe esiintyjä/esityksiä penkkiriveiltä (lapset, lyhytkasvuiset henkilöt)?

Kyllä Ei

Ovatko katsomoiden portaat varustettu käsijohteilla (nk. kaiteilla)?

Kyllä Ei

Ovatko katsomoiden rivinumerot koholla?

Koholla olevat rivinumerot ovat tunnusteltavissa, mikä voi helpottaa näkövammaisten henkilöiden tiedon saantia.

Kyllä Ei

Onko kalusteiden ja pintojen materiaalit ja värit valittu siten, että esimerkiksi katsomon askelmat ja istuimet on helppo erottaa

Tasoeroja voidaan korostaa riittävillä tummuuskontrasteilla.

Kyllä Ei

Ovatko mattomateriaalit riittävän kovia ja matot kiinnitetty lattiaan hyvin?

Kyllä Ei

Onko valaistus sisätiloissa riittävän voimakas, tasainen ja häikäisemätön?

Kyllä Ei

Onko kulkuväylät valaistu selkeästi niin sisä- kuin ulkotiloissa?

Kyllä Ei

Onko mahdollisesti pimennetyssä katsomossa valaistus, jonka avulla voi suunnistaa ulos tai omalle paikalleen?

Kyllä Ei

Kuvaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää antamiasi vastauksia.

Pistorasiapaikat nopeasti järjestävissä. Niiden tarve aiemmin ainakin minimaalinen

Ovatko ravintolat ja kahvilat sisustettu tarpeeksi väljästi? Onko osa pöydistä ja tuoleista sijoitettu niin, että niitä pääsee käyttämään myös apuvälineiden kanssa?

Kyllä Ei

Ovatko ravintoloiden ja kahviloiden pöytätasot 75–80 cm korkeudella, ja onko niiden alla vapaata polvitilaa vähintään 67 cm?

Kyllä Ei

Onko ravintoloissa ja kahviloissa tarjolla myös tukevia, erikorkuisia ja selkä- ja käsinojin varustettuja istuimia?

Kyllä Ei

Onko ravintoloiden ja kahviloiden ruokalistoissa selkeät erityisruokavalioihin liittyvät merkinnät?

Kyllä Ei

Onko ravintoloissa ja kahviloissa tarjolla monipuolisesti erilaisia ruokavaihtoehtoja, myös kasvisvaihtoehtoja? Huomioidaanko laktoosi- ja maitoallergikot sekä keliakikot?

Kyllä Ei

Ovatko mahdolliset kertakäyttöastiat tukevia?

Kyllä Ei

Huolehditaanko sisätiloissa hyvästä ilmanlaadusta esimerkiksi siivoamalla ja tehokkaalla ilmanvaihdolla?

Kyllä Ei

Käytetäänkö hajusteettomia pesu- ja puhdistusaineita, myös hajusteetonta käsisäippuaa?

Kyllä Ei

Vältetäänkö somistuksessa voimakkaan tuoksuisia ja myrkyllisiä kasveja?

Kyllä Ei

Pyritäänkö ulkoilmatapahtuma järjestämään paikassa, joka on tuulelta suojassa ja jossa maasto on pölyämätöntä?

Kyllä Ei

Onko tarjolla esteettömiä tupakointialueita ulkona ja esteettömiä tupakointihuoneita sisätiloissa?

Kyllä Ei

Huomioidaanko tapahtuman turvallisuussuunnitelmassa myös toimimisesteiset henkilöt?

Kyllä Ei

Ovatko poistumisreitit mahdollisimman esteettömiä?

Kyllä Ei

Annetaanko palohälytykset äänimerkin lisäksi myös hälytyksellä, joka perustuu vilkkuvaan valoon?

Kyllä Ei

Ovatko ulkoskäynnit ja varauloskäynnit selkeästi merkityt ja valaistut?

Kyllä Ei

Kuuaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää antamiasi vastauksia.

Onko ohjelmatarjonnassa kuten teatteriesityksissä, konserteissa, elokuvissa tai opastetuilla kierroksilla tarjolla kuvailutulkausta tai tulkausta viittomakielelle?

Kyllä Ei

Onko ohjelmassa tarjolla viittomakielisiä esityksiä (eli esityksiä, joiden lähdekieli on viittomakieli)? Ovatko mahdolliset viittomakieliset esitykset puhetulkattuja?

Kyllä Ei

Onko tapahtuman keskustelutilaisuuksissa tarjolla puheenvuorojen ja keskustelun kirjoitustulkausta?

Kyllä Ei

Tapahtumassa mahdollisesti järjestettäviä opastuksia on mahdollista tilata

Valitse sopivat vaihtoehdot.

kuvailutulkattuna

tulkattuna viittomakielelle

kirjoitustulkauksella

selkokielen käyttäjiä huomioiden

Onko tapahtuman teatteriesityksissä, konserteissa tai elokuvissa tarjolla kielensisäistä tekstitystä?

Kielensisäinen tekstitys palvelee erityisesti kuuroja ja huonokuuloisia henkilöitä sekä kieltä opettelevia henkilöitä.

Käytössä on kaikille katsojille näkyvä kielensisäinen tekstitys

Käytössä on kielensisäinen tekstitys, joka näkyy katsojille jaettavilla henkilökohtaisilla kannettavilla tekstityslaitteilla

Kielensisäistä tekstitystä ei ole käytössä

Tarjotaanko kuvailu-, viittomakielen ja kirjoitustulkeille sekä kielensisäisille tekstittäjille mahdollisuutta seurata harjoituksia ja esityksiä maksutta tulkausten ja tekstitysten valmistelemiseksi?

Kyllä Ei

Jos asiakas tuo tapahtumaan oman tulkin, helpotetaanko tulkin työtä eri tavoin?

Esimerkiksi tarjoamalla ennakkomateriaalia sisällöstä ja tarjomalla mahdollisuutta seurata harjoituksia ja esityksiä maksutta.

Kyllä Ei

Tiedotetaanko tarjotuista tulkauspalveluista ja kielensisäisestä tekstityksestä sekä yleisessä viestinnässä että suoraan kohderyhmille?

Esimerkiksi tiedotus kuvailutulkattusta teatteriesityksestä sekä tapahtuman verkkosivuilla että esitteissä ja suoraan näkövammaisyhdistyksille.

Kyllä Ei

Lähetetäänkö teatteriesitysten ja konserttien mahdollista kuvailutulokkausta käyttäville henkilöille keskeiset ennakkotiedot etukäteen esteettömässä muodossa?

Esimerkiksi kokoontumispaikka tapahtuma-alueella, paikka jossa kuulokkeet jaetaan, kellonaika, jolloin kuvailutulokaus alkaa kuulua kuulokkeista jne.

Kyllä Ei

Lähetetäänkö teatteriesitysten ja konserttien mahdollista kuvailutulokkausta käyttäville henkilöille esteettömässä muodossa olevaa ennakkomateriaalia (esimerkiksi käsiohjelma) esteettömänä teksti- tai äänitiedostona?

Kyllä Ei

Voidaanko esimerkiksi näkövammaisryhmille järjestää mahdollisuus tutustua etukäteen teatteriesityksen tai konsertin lavastukseen ja puvustukseen tunnustelemalla?

Kyllä Ei

Onko tarjolla kävijöitä palvelevaa teknologiaa, joka lisää mahdollisuuksia saada tietoa tai elämyksiä vaihtoehtoisilla tavoilla?

Esimerkiksi mobiililaitteille ladattavat sovellukset.

Kyllä Ei

Onko mahdollisen näyttelytarjonnan suunnittelussa ja toteutuksessa huomioitu esteettömyyttä?

Esimerkiksi väljät kulkureitit, teosten ja esineiden lähelle pääseminen sekä mahdollisuudet koskettaa.

Kyllä Ei

Onko tapahtuman ja sen ohjelmatarjonnan suunnittelussa mahdollista huomioida selkokieltä tarvitsevia asiakkaita?

Esimerkiksi käyttämällä selkokieltä viestinnässä ja tekemällä yhteistyötä selkokielen käyttäjien kanssa ohjelmiston ja palvelutarjonnan suunnittelussa.

Kyllä Ei

Kuuaile ja havainnollista esimerkein antamiasi vastauksia. Voit myös täydentää ja selittää vastauksiasi.

LIITE 3. Saavutettavuussuunnitteluun osallistuneet Pirfestin jäsenfestivaalit

1. Annikin runofestivaali
2. Art Festivo
3. Backlight-valokuvatapahtuma
4. Lost in Music
5. Maailmantango
6. Murros - Nuorten teatterifestivaali
7. Mäntän kuvataideviikot
8. Mäntän Musiikkijuhlat
9. Pentinkulman päivät
10. Pispalan Sottiisi
11. Pispalan Sottiisin Tanssimania
12. Sääksmäki Soi
13. Tampere Biennale
14. Tampere Guitar Festival
15. Tampere Jazz Happening
16. Tampere Kuplii
17. Tampereen elokuvajuhlat
18. Tampereen flamencoviikko
19. Tampereen Sävel
20. Tampereen Teatterikesä
21. Tapsan Tahdit
22. Työväen Musiikkitapahtuma
23. Vanhan kirjallisuuden päivät
24. Tammerfest